

TESTAREA NAȚIONALĂ - 2007
Proba scrisă de limba și literatura română

Varianta 96

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Partea I (48 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințele de mai jos.

[...] Dar cum albise de floare? Și când? Cu o zi înainte, abia luat în seamă, nu era decât repetarea aceluiași vechi pom de lemn ruginit de muguri la străvechea fereastră a bunicilor.[...]

Niciun zarzăr n-a fost mai fraged în lumină, mai copilăros în parfum, mai ceresc în mirare, decât cel înflorit la fereastra casei bunicilor, sub ochii nepotului care nu s-a dus la școală, care n-a mâncat [...]

Acel zarzăr (deși vecin, obraz în obraz cu nepotul) nu aparținea pământului. Venea din puritățile cerului, din nebuloasa Căii Laptelui, adus ca de legănarea unui scrânciob, oprit fâlfâitor de alb la fereastra veche a casei dintre brazi [...] Până târziu noaptea, sub un cer ca de luceferi altoiți cu soare, nepotul a rămas la fereastră într-o armonioasă insomnie.

Cum să dormi? Cum să închizi ochii? Cum să-ți desparți clipele de ale pomului îngeresc? Cum să nu știi mereu că ești fericit, fără să ai nimic altceva decât noaptea de mireasă a zarzărului, și să fii încă în casa bunicilor?

Nepotul a adormit pe scândura aeriană a pervazului, fiind și în somn vecin de răsuflăt cu raiul deschis.

Dar în noua dimineață, când același soare a aprins glasurile și sclipirile primăverii, zarzărul de la fereastră era ostenit. Prospețimea radioasă a întâii dimineți devenise declin, îngreuiere, apăsare. Parcă-i venea să plângă. Totul era acolo: pomul cu trunchiul și crengile lui, floarea, parfumul, cerul, glasurile. Dar lumina plecase, lăsând numai fumul albei ei amintiri. Murise îngerul.

Spre seară crengile erau știrbe ca surâsul babelor. Fără de vânt, florile cădeau mereu îngălbenind pe jos.

A doua zi, zarzărul era bătrân, - ca și bunicii. Începea tinerețea frunzelor verzi.

Și într-o zi (a gândit nepotul între zarzărul dus și bunicii pe ducă), tot ce este abia dacă va mai fi „a fost”. A simțit cu inima mirarea neagră a morții. Și a surâs melancolic, cu tâmpla rezemată de pumn, fără să mai vadă nimic.

Aceasta a fost întâia primăvară a nepotului care-și depășise copilăria, oprindu-se pe hotarul ei...

Și de atunci zarzărul a fulguit de multe ori sub pana nepotului, tocmai fiindcă umbrele s-au înmulțit, odată cu primăverile.

(Ionel Teodoreanu, **Masa umbrelor** - fragment)

A. Limba română

- Desparte în silabe cuvintele: „zarzăr”, „obraz”, „fâlfâitor”, „bătrân”. **4 puncte**
- Transcrie, din secvența următoare, patru cuvinte derivate: „Dar cum albise de floare? Și când? Cu o zi înainte, abia luat în seamă, nu era decât repetarea aceluiași vechi pom de lemn ruginit de muguri la străvechea fereastră a bunicilor”. **4 puncte**
- Formulează două enunțuri arătând polisemia verbului „a albi”. **4 puncte**
- Stabilește valoarea morfologică din text a cuvintelor: „acel zarzăr”, „deși vecin”, „noua dimineață”, „(să...vadă) nimic”. **4 puncte**
- Menționează cazul substantivelor subliniate: „nu era decât repetarea aceluiași vechi pom”, „începea tinerețea”. **4 puncte**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: „puritățile cerului”, „cum să dormi”, „(parcă)-i venea”, „întâia primăvară”. **4 puncte**
- Alcătuiește un alt enunț în care verbul „...a rămas” să intre în componența unui predicat nominal. **4 puncte**
- Transcrie propoziția subordonată din fraza subliniată în text. **4 puncte**
- Alcătuiește o frază care să conțină o propoziție subordonată subiectivă, introdusă printr-o expresie verbală impersonală. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

- Menționează personajul care se află în imaginea centrală a textului. **2 puncte**
- Transcrie o structură care să conțină o imagine cromatică din secvența „oprit fâlfâitor de alb la fereastra veche a casei dintre brazi...” **2 puncte**
- Transcrie un epitet din fragmentul „Până târziu noaptea, sub un cer ca de luceferi altoiți cu soare, nepotul a rămas la fereastră într-o armonioasă insomnie.” **2 puncte**
- Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține genului epic. **2 puncte**
- Explică semnificația fragmentului „A simțit cu inima mirarea neagră a morții”. **4 puncte**

Partea a II-a (10 puncte)

Scrie o compunere de 10 - 15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre atitudinea personajului *nepotul*, din textul citat la **Partea I** (Ionel Teodoreanu, *Masa umbrelor* - fragment), susținută printr-un argument/ printr-o motivare corespunzătoare. În compunerea ta, trebuie:

- să utilizezi structura adecvată acestui tip de compunere (formularea clară/ logică a opiniei, prezența argumentului/ a motivării care să justifice opinia exprimată); **2 puncte**
- să ai conținutul (dezvoltarea argumentului/ a motivării) și stilul adecvate cerinței date; **6 puncte**
- să respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație. **2 puncte**

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 - 2 pagini, în care să motivezi că o operă literară dintre cele studiate de tine este un **pastel**.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale pastelului, ca specie literară;
- exemplificarea acestor caracteristici, pe baza operei alese, cu secvențe din text;
- sublinierea rolului mijloacelor artistice în exprimarea ideilor poetice;
- precizarea relației dintre titlul și conținutul textului ales de tine.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*unitatea compoziției* - 1 p.; *coerența textului* - 3 p.; *registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* - 3 p.; *ortografia* - 4 p.; *punctuația* - 3 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* - 2 p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină sau echivalentul a 25 - 30 de rânduri scrise.